

Vnos kosovnice

V tem prispevku

Zadnja sprememba 26/03/2026 12:40 pm CET

Polizdelki

Poleg klasičnih polizdelkov, ki nastopajo v tehnični dokumentaciji, se v fazi kreiranja osnovnih normativov lahko odločimo za kreiranje polizdelkov iz različnih vzrokov ali potreb. Pri tem moramo upoštevati zgoraj navedena priporočila.

Skupino komponent - materialov, ki nastopajo kot komponenta tudi v drugih (Pol)Izdelkih lahko sestavimo v polizdelek.

V kosovnico (Pol)Izdelka namesto vseh pozicij komponent, vpišemo samo eno pozicijo - polizdelek. Na ta način smo pridobili sledeče:

- kosovnico smo napisali samo enkrat, uporabljamo jo večkrat;
- pregled kosovnic je bolj transparenten;
- napake v tehnologiji se lažje odkrijejo in popravijo;
- potrebne naknadne spremembe količin ali materialov tega polizdelka, naredimo samo na tej kosovnici, spremembe pa vplivajo na vse kosovnice izdelkov, v katerih ta polizdelek nastopa kot komponenta.

Komponente - materiali in povezave z operacijami tehnoloških postopkov

V primeru, da ista komponenta v kosovnici nastopa večkrat, imamo dva možna zapisa. Primer imamo komponento KOM00001, ki jo v kosovnici KOP0004 za 100 kos rabimo 3x (5kg, 3kg, 1kg) glede na predpisane tehnološke postopke.

Možno je vpisati:

- Skupna potrebna količina v eni poziciji kosovnice, za 100 kos rabimo 9 kg

Kosovnice										
Pregled Korekture Podrobnosti Povezave										
(Pol)Izdelek	Va	S	Poz	Komponenta	PP	Lokacija	OP	Kol izdelka	Količina	Odpadek
KOP00001	01	1	10	KOM00001	0		010	1,000,000	500,000	0,000
KOP00001	01	1	20	KOM00002	0		010	100,000	20,000	0,000
KOP00001	01	1	30	KOM00003	0		020	100,000	10,000	0,000
KOP00001	01	1	40	KOM00003	0		010	300,000	5,000	0,000
KOP00002	01	1	10	KOP00001	0			10,000	10,000	0,000
KOP00002	01	1	20	KOM00001	0			50,000	10,000	0,000
KOP00003	01	1	10	KOP00002	0			100,000	100,000	0,000
KOP00004	01	1	10	KOP00003	0			100,000	100,000	0,000
KOP00004	01	1	20	KOM00001	0			100,000	9,000	0,000

- Vsako potrebno količina kot svoja pozicijo kosovnice, je pa obvezno vpisati zaporedno številko operacije osnovnih tehnoloških postopkov v polje OP.

Kosovnice

PregledKorekturePodrobnostiPovezave

	(Pol)Izdelek	Va	S	Poz	Komponenta	PP	Lokacija	OP	Kol.izdelka	Količina	Odpadek
▶	KOP00001			10	KOM00001	0		010	1,000,000	500,000	0,000
	KOP00001			20	KOM00002	0		010	100,000	20,000	0,000
	KOP00001			30	KOM00003	0		020	100,000	10,000	0,000
	KOP00001			40	KOM00003	0		010	300,000	5,000	0,000
	KOP00002			10	KOP00001	0			10,000	10,000	0,000
	KOP00002			20	KOM00001	0			50,000	10,000	0,000
	KOP00003			10	KOP00002	0			100,000	100,000	0,000
	KOP00004			10	KOP00003	0			100,000	100,000	0,000
	KOP00004			20	KOM00001	0		010	100,000	5,000	0,000
	KOP00004			30	KOM00001	0		020	100,000	3,000	0,000
	KOP00004			40	KOM00001	0		030	100,000	1,000	0,000

Če kosovnica nima tehnoloških postopkov ali nimamo vpisanih ustreznih operacij, potem lahko prosto vpišemo različne številke.

Vpis operacij v kosovnice lahko storimo tudi kasneje, ko imamo napisane tehnološke postopke. Možno je tudi direktno iz tehnoloških postopkov zapisati zaporedne številke operacij ter tako doseči povezavo kosovnic in tehnoloških postopkov.

To nam omogoči, da pripravimo ustrezno delavniško dokumentacijo spremni list ali delovni list in izpišemo potrebne materiale in njihove količine pri posameznih operacijah.

Tipi artiklov

V kosovnicah kot komponente lahko vpišemo artikle iz tabele Artikli. Pri tem lahko uporabimo tipe artiklov:

- 0 Material
- 1 Polizdelki ali izdelki
- 3 Embalaža
- 4 Storitve
- 5 Drobn inventar
- 6 Evidenčni artikli

Embalaža

Vrste in tipi v tabeli Artikli za uporabo v kosovnicah (osnovni normativi, delovni nalogi):

- tip 3: vračljiva embalaža, se uporablja samo v procesu proizvodnje in se po prejemu (Pol)Izdelkov v blagovno skladišče vrne na začetek procesa. V kosovnice se zapiše v primeru, ko želimo pri razpisu delovnih nalogov ali planov vedeti potrebo po tej vrsti in količini embalaže. Po dogovoru se lahko upošteva tudi v predkalkulacijah.
- tip 0: embalaža, ki jo definiramo kot material. Upoštevamo jo v predkalkulacijah, ta embalaža gre s končnim izdelkom do kupca. Na dokumentu dobavnica/faktura se določi ali kupec embalažo plača.

Vnos količin

Količine (Pol)Izdelkov in komponent se vedno vnašajo v njihovih osnovnih merskih enotah (zapisane v v tabeli Artikli, polje EM).

Vnos je ročen, izračun količine komponente, dodatkov, odpadkov je možen preko formul normativov, ki si jih uporabniki lahko sami nastavijo. Formule uporabljajo podatke (Pol)Izdelkov ali materialov iz tabele Artikli. Če katerega podatka, potrebnega v formuli, ni možno zagotoviti ali pa se drugače spreminja, potem je v formuli možno definirati konstanto, ki pri izračunu od uporabnika zahteva vnos podatka.

Količina potrebne komponente mora biti vedno vpisana kot bruto količina. Bruto količina pomeni, da poleg neto teže potrebne količine prištejemo tudi vse dodatke in odpadke. Tako zagotovimo pravo količino pri vseh izračunih, kjer se izračunava potrebna količina komponent, glede na razpisano količino (Pol)Izdelkov delovnega naloga.

Pozicije kosovnic

Niso obvezen podatek, torej je polje lahko prazno. Vseeno pa priporočamo vnos tega polja, saj je dodatna pomoč pri preglednosti, še posebej, če ista komponenta v kosovnici nastopa večkrat.

Če potrebujemo pravi vrstni red komponent, ki si morajo slediti zaradi tehnologije (prehrana, kemija), potem moramo zaporedje pisati v to polje. Priporočamo korak 10 (10,20,30...), da je naknadno možnost spreminjanja zaporedja.

Vnosna polja

Moduli		Datoteke		Ostalo		Opcije		Konec		Kosovnice	
Pregled kosovnice za (pol)izdelek: 0006 IZDELEK 01											
Pregled Vnos Podrobnosti											
(Pol)izdelek:	0006		IZDELEK 01								
Naziv pak. sk.:											
Va:											
S:											
Poz:											
Komponenta:											
Naziv OS:											
PP:	1 - je povratna poravnava										
Lokacija:											
OP:											
Kol. izdelka:	1,000		KOS								
Količina:	0,000										
Odpadek:	0,000										
Odpadek korist.:	0,000										
Dodatek:	0,000										
Št. spremembe:	0										
Obračun:	00										

- (Pol)Izdelek: koda artikla, ki nastopa v vlogi izdelka ali polizdelka, za katerega kreiramo kosovnico

- Va.: za vsak izdelek oz. polizdelek lahko naredimo več kosovnic. Razlikujemo jih s tem poljem, ki pomeni varianto kosovnice. Različne variante vsebujejo različne, vendar identične materiale.

- Naziv pak. skupine: V primeru, če ima podjetje pakirne skupine, se prikazuje pakirna skupina za izbrani artikel

- S: Status kosovnice v osnovni funkciji ni aktiven. Potreben dogovor za specifične uporabnikove nastavitve. Možni statusi so:

- v razvoju
- v poskusni proizvodnji
- v redni proizvodnji

- Poz.: pozicija komponente izdelka pomeni pozicijo sestavnih delov iz načrta ali pa predvideni oziroma obvezni vrstni red komponent.

- Komponenta: koda artikla, ki predstavlja material, polizdelek ali storitev v kosovnici izdelka.

- PP: oznaka povratne poravnave (Potreben dogovor za specifične uporabnikove nastavitve, da se pozicija kosovnice odpisuje normativno pri nastanku MBK dokumenta Prejemnica za (Pol)Izdelek. Če je vpisano 0, povratne poravnave ni. Če je vpisano 1, je povratna poravnava.

- Lokacija: lokacija, za katero se kreira MBK dokument Izdajnica. Lokacija se vpiše v primeru, ko se material ne izdaja iz njegove osnovne lokacije, ampak iz priročnih skladišč proizvodnje. Pri povratni poravnavi, pri kreiranju Avtomatskih izdajnic v paketu MBK, pri kreiranju Interne nabavne naročilnice se upošteva lokacija, vpisana v kosovnici, če ni, potem se upošteva osnovna lokacija materiala, ki jo ima vpisano v tabeli Artikli, polje Lokacija.

- OP: zaporedna številka operacije. Če imate znan tehnološki postopek, lahko že v fazi vnašanja kosovnic določite, pri kateri zaporedni operaciji bo potrebna ta komponenta. Če tehnološki postopek ni znan, lahko to določite pri določanju tehnološkega postopka. Operacije pravilno označujemo na naslednji način 001, 010, 100. Nikakor ni priporočljivo vnesti 1 brez vodilnih ničel, saj boste na ta način izgubili pravilni vrstni red operacije. Če imate primer, da se vam na različnih operacijah v isti kosovnic (pri istem (Pol)Izdelku) pojavi isti material, ne boste mogli večkrat vnesti istega materiala v isto kosovnico, če ne boste že ob vnosu kosovnice določali št. delovne operacije.
- Kol. izdelka: količina za koliko (Pol)Izdelkov velja pozicija kosovnice. Enota mere velja za (Pol)Izdelek.
- Količina: potrebna količina materiala (komponente) mora biti vpisana za vpisano količino (Pol)Izdelka. Vnaša se vedno bruto potrebna količina komponente. Vnos je lahko ročen ali preko uporabniško definiranih formul za normative, ki upoštevajo dimenzije (Pol)Izdelka in komponente. Več o formulah za normative si preberite v navodilih A1.01.00.02. (primer vnosa)
- Odpadek: določimo glede na normativno količino v absolutni vrednosti (ne v %), je predvidena vrednost. Količina odpadka je torej del bruto potrebne količine komponente. Podatek ni obvezen. Vnos je lahko ročen ali preko uporabniško definiranih formul za normative.
- Odpadek kor. : ta odpadek je v primerjavi s prejšnjim odpadkom koristen v smislu, da ga lahko recikliramo in vrnemo v proizvodnjo. Vnaša se v absolutni vrednosti (ne v %). Neto potrebna količina komponente se določi z odvzemom obeh vrst odpadkov od bruto količine. Na željo naročnika je možno vrednost koristnega odpadka upoštevati v predkalkulaciji (v skladu z dogovorom!). V nasprotnem primeru nima nobenega vpliva. Podatek ni obvezen. Vnos je lahko ročen ali preko uporabniško definiranih formul za normative.
- Dodatek: količino dodatka določimo glede na optimalno serijo izdelka, ki jo najdemo med datotekami v artiklih in substitutih. Dodatek določimo v % glede na optimalno serijo. Izračunana količina dodatka je fiksna za serije izdelkov, ki so manjše od optimalne serije. Izključno na željo naročnika se dodatek upošteva v predkalkulaciji, s tem da se bruto potrebna količina komponente poveča za tu določeni %. Podatek ni obvezen.
- Št. spremembe: številka spremembe kosovnice. Tu imamo možnost ročno voditi, kolikokrat se je posamezna kosovnica spremenila.
- Obračun: številka formule za normative, po kateri je bil narejen zadnji izračun potrebne količine komponente. Uporabnik pri vnosu sam izbere po kateri formuli se izvede izračun. Izbor formule se izvede tako, da

uporabnik naredi desni klik miške v vnosni maski. Formule izračuna se definirajo v meniju Datoteke / Normativi / Formule za normative. Če polje ni v vidnem vnosnem nizu, potem formule niso aktivne.

- Polji Dat. vnosa in Vnesel se zapisujeta avtomatsko ob vsaki spremembi kosovnice.

Vnosna polja, ki se ne potrebujejo, je možno v skladu z dogovorom umakniti, da se zmanjša količina podatkov za vnos. Možno je dodati do 5 dodatnih vnosnih polj za količino komponente, vsa polja je možno upoštevati v formulah za normative in v predkalkulaciji. (Polja Q1 do Q5). Potreben dogovor za specifične uporabnikove nastavitve.

Pozicijam kosovnic se količine vnašajo v absolutnih vrednostih, vsaka pozicija ima lahko vpisano količino komponente za različno količino (Pol)Izdelka, količine komponent se avtomatsko preračunajo na izbrano količino ali za planirano količino delovnega naloga.

Vsa vnosna polja za količine imajo lahko svoj gumb za klic formule izračuna.

Potreben dogovor za specifične uporabnikove nastavitve. Če polje Obračun ni v vidnem vnosnem nizu, potem formule niso aktivne.